

Tillæg til regulativ for Bjerger Å

Amtsvandløb nr. 27

BILAG 1

Baggrund

Det er ofte fra landbrugets side blevet hævdet, at miljøvenlig vedligeholdelse forringer vandløbets evne til at aflede vand, forbi der sker en indsnævring af vandløbsprofilen. Undersøgelser har imidlertid vist, at indsnævringen som oftest ikke forringer den vandafledningsevne, som regulativet foreskriver (Moeslund, 2004).

Ved hyppig grødeskæring vil arter med stort vækst- og spredningspotentiale klare sig bedre end mere langsomtvoksende arter, og de vil ofte danne ensartede bevoksninger. Resultatet er et fattigere vandløbsmiljø, ikke kun hvad angår mangfoldigheden af vandplanter, men også som følge af en ødelæggelse af den dynamik og de sammenhænge, som planterne indgår i.

Fordelene ved ikke at skære grøde vil til gengæld være, at der opnås yderligere forbedringer af vandløbsmiljøet med gunstige livsbetingelser for dyr og planter her og på omkringliggende arealer.

Mange af de vandløbsnære arealer er igennem de senere år enten blevet opgivet eller dyrkningsmæssigt ekstensiveret. Da disse arealer enten afgræsses eller henligger i naturtilstand, har ejerne af disse arealer ikke længere interesse i en intensiv grødeskæring.

Forsøg

Med et ønske om at forbedre de fysiske og biologiske forhold i amtets vandløb, indledte Vestsjællands Amt i 1995 en forsøgsordning, hvor der på udvalgte vandløbsstrækninger blev ændret i vedligeholdelse. Den ændrede vedligeholdelse indebar, at der ikke blev foretaget regelmæssig grødeskæring på udvalgte strækninger, medmindre der opstod akutte situationer, som nødvendiggjorde grødeskæring.

Forsøget skulle vise, at det ikke er nødvendigt at foretage en så hård vedligeholdelse af vandløbet, som regulativet foreskriver, og at et decideret ophør i den regelmæssige grødeskæring, som oftest ikke har indvirkning på de omkringliggende arealer på længere sigt på det pågældende sted.

Udvælgelsen af forsøgsstrækninger skete i samarbejde mellem amtet, som vandløbsmyndighed, og amtets åmænd, der varetager den daglige vedligeholdelse af amtets vandløb.

Udvælgelsen af forsøgsstrækningerne skete ud fra den viden og erfaring, vandløbsmyndigheden og åmændene har erhvervet gennem det daglige arbejde med vandløbet. På den måde blev der kun udvalgt strækninger, hvor man mente, at den manglende grødeskæring kunne lykkes, og hvor der var minimal risiko for, at forsøget kunne betyde gener for lodsejere. Antallet af strækninger, der blev udpeget i 1995, er dog blevet reduceret, fordi den manglende grødeskæring på visse strækninger viste sig ikke at være en god løsning.

Der blev i Bjerger å udvalgt følgende forsøgsstrækninger.

Strækning		
St.	3700	– 3900
St.	5200	– 6200
St.	7100	– 7600

Beskyttelse og målsætning

Bjerger Å

Strækningen st. 3700 – st. 3900 er B3 målsat og forløber langs et naturareal mod syd og mod nord dels langs dyrket areal og skov.

Strækningen st. 5200 – st. 6200 er B1 målsat og på hele strækningen mod syd er der skov/plantage. Mod nord findes dyrket mark men en udyrket bræmme på næsten 10 meter.

Strækningen st. 7100 – st. 7600 er B1 målsat. Mod syd er der langs strækningen dyrket areal, skov/plantage og naturareal. Mod nord er der dyrket arealer på den største del af strækningen.

Vandløbsstrækningerne og de tilstødende arealer ligger ikke inden for internationalt beskyttelsesområde.

Konsekvensvurdering

Amtet har jævnligt foretaget tilsyn og kontrol med forsøgsstrækningerne i de næsten 10 år, hvor forsøget har forløbet.

Kontrolopmålinger har vist, at manglende grødeskæring på strækningen ikke havde indflydelse på den i regulativet fastlagte vandføringsevne for vandløbet.

Det kan på forsøgsstrækningerne konstateres, at der er sket en positiv udvikling af de fysiske og biologiske forhold i vandløbet, idet der i dag blandt andet ses en større mangfoldighed af planter i vandløbet.

Det er gennem forsøgsperioden konstateret, at vandstanden kan blive lidt højere i sommerperioden, end det var tilfældet tidligere. Vandstanden er dog aldrig steget så meget, at der har været behov for at iværksætte grødeskæring.

Amtet har endvidere i forsøgsperioden ikke modtaget klager over vedligeholdelsen, og må på den baggrund konkludere, at forsøget ikke har skabt gener for lodsejerne.

Konklusion og beslutning

Amtet vurderer på baggrund af forsøget, at den ændrede vedligeholdelse på én gang sikrer vandafledningen og samtidigt bevirker, at vandløbet i højere grad lever op til sin målsætning. Det ønskede mål - et forbedret vandløbsmiljø med gunstigere livsbetingelser for vandløbets dyr og planter - er hermed opnået.

Amtet har derfor besluttet at udarbejde nærværende tillægsregulativ, hvori det stadsfæstes, at den omtalte ændring af vedligeholdelsen af Bjerger Å på strækningerne st.3700 – st.3900, st.5200 – st.6200, samt st.7100 – st.7600 gøres permanent.

Fremtidige tilsyn og vedligeholdelse

Antallet af besigtigelser på strækningen fastsættes til 1 gang årligt, hvor en af vandløbsmyndighedens medarbejdere vil gå vandløbsstrækningerne igennem, for at følge udviklingen i vandstanden og vurdere, om der er behov for at iværksætte ekstraordinær grødeskæring.

Eventuelle væltede træer vil blive fjernet, hvis amtet vurderer, at de er et problem i forhold til vandløbets afstrømning.